

การศึกษานี้เพื่อศึกษาระบบและสถานการณ์ของถ่านไม้ เริ่มต้นการศึกษาจากการจัดจำหน่าย แล้วสืบค้นไปยังผู้ผลิต และผู้บริโภค ในระบบการจำหน่ายพบผู้ค้าปลีกตามร้านค้าปลีกทั่วไป ผู้ค้าส่ง และผู้ค้ารายใหญ่ตามถนนทางหลวง แล้วใช้เทคนิคที่เรียกว่าสโนว์บอลในการสอบถามถึงแหล่งรับซื้อ แหล่งการผลิต ทำให้ทราบระบบการผลิตถ่าน คือผู้ผลิตและกระบวนการผลิต กำลังการผลิต ซึ่งได้พบทั้งผู้ผลิตรายย่อยและกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ สำหรับระบบที่เป็นกลไกในการควบคุมระบบถ่านไม้คือกลุ่มผู้บริโภค ในการศึกษารังนี้ได้สัมภาษณ์ผู้บริโภคทั้งที่เป็นรายครัวเรือน และผู้บริโภคที่ใช้ถ่านเพื่อการประกอบอาชีพ ประเภทร้านอาหารทั่วไป ร้านอาหารอีสาน ร้านรถเข็นขายส้มตำ ไก่ย่าง หมูปิ้ง ปลาเผา แกง ต้ม หรือร้านที่ขายอาหารบรรจุถุง มีเหตุผลในการใช้ถ่านเพื่อประกอบอาหารเหมือนกันคือ ใช้กับอาหารประเภทย่างหรือปิ้งต้องใช้ถ่านเท่านั้น สำหรับอาหารประเภทต้มหรือแกง เป็นอาหารที่ไม่ต้องใช้ความรีบเร่งก็ใช้ถ่านได้ และเหตุผลที่สำคัญคือ ราคาในการซื้อถ่านต่อถุงจะถูกกว่าการเติมแก๊สต่อครั้งถึงเกือบสิบเท่า สำหรับการใช้ถ่านในครัวเรือนยังคงพบได้ทั่วไปเนื่องจากในชนบท เกษตรกรน้อยรายได้ไม้มาโดยการซื้อ แต่ส่วนใหญ่ได้มาฟรี แหล่งที่มาคือมาจากที่นา ที่ไร่ ทั้งของตนเองและของเพื่อนบ้าน ที่ป่า และที่ตามริมน้ำ หากไม่ได้เผาจะใช้เป็นไม้ฟืนโดยมาจะเป็นไม้ที่มีขนาดเล็ก หากเผาเมื่อเป็นไม้ขนาดใหญ่มีทั้งเผาถ่านเอง และพบว่าปัจจุบันในชุมชนมีการจ้างเผาถ่านด้วย ซึ่งแนวโน้มน่าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นมาก

ในประเด็นข้อจำกัด โอกาส และทิศทางการใช้ถ่านไม้นั้น หากกล่าวถึงความยั่งยืนในระบบถ่านไม้ ด้านผู้ผลิตถ้าสามารถปลูกไม้เอง หรือจัดหาวัตถุดิบ แหล่งวัตถุดิบราคาถูกจะมีโอกาสสูงในการอยู่รอดในธุรกิจนี้ สำหรับผู้ค้าถ้าสามารถหาซื้อถ่านได้โดยตรงจากแหล่งผลิต และมีการปรับตัวโดยมีความพิถีพิถันด้านการจัดถ่านไม้ลงถุงจะสามารถดึงดูดลูกค้าและดำเนินกิจการนี้ได้ต่อไป ส่วนผู้บริโภคนั้นการใช้ถ่านขึ้นอยู่กับชนิดของอาหารและการได้มาของไม้และถ่านเป็นสำคัญ

Abstract

227037

This study was to examine the charcoal situation. Initiate of a study started from the distribution then investigated to the producers and consumers. In the seller system, we found that there were retailer, middle man, wholesalers and street vendors. Then a technique is called Snow Ball asked about the source of purchase sources note that the charcoal production. The production system both small and large producers, the charcoal production processing and capacity are revealed. This system is controlled by consumers. Households, shops and restaurants are interviewed, such as Isan food shops, chicken grilled, Korea grilled. Reasons to use charcoal, used with grilled foods but for soup and boil food can be also use charcoal. The important reason of charcoal consumption because of charcoal is low price when compare with LPG. In rural households, the charcoal consumption is still common. Some villagers buy wood but most of villagers got wood from their paddy, upland area and some from communities forest and river forest. For the small wood, they consume as firewood, for the big size of wood they burnt them. At present time, we found that they are hired charcoal burning. This trend is likely to be increases.

The limitation and opportunity and direction of the charcoal using in term of long term in charcoal system are linked with charcoal producers and consumers. The producers, if they grow trees or find raw material in the cheap price, are likely to survive in this business. For the sellers, if charcoal can be purchased directly from producers, adaptation, with the new packed charcoal into bags, organized to attract customers, that can be continue in this system. Reasons of consumers are depended on the type of food, quality of charcoal, and the acquisition of wood and charcoal are important.